

PROGRAMA D'ACTUACIÓ EN LES ZONES VULNERABLES A LA CONTAMINACIÓ PER NITRATS D'ORIGEN AGRARI DESIGNADES A LA COMUNITAT VALENCIANA

Durant dècades, la sobrefertilització dels diferents cultius molt per damunt de les seues necessitats nutritives ha provocat, entre altres conseqüències, una contaminació d' origen difús de les aigües superficials i subterrànies, principalment per la lixiviació dels nutrients excedents. En particular, aquest fet es posa de manifest per les persistents i elevades concentracions de nitrats que es registren en determinades masses d' aigua. Reduir aquesta contaminació requereix accions coordinades, ajustant cada vegada millor les dosis i el moment d' aplicació, optimitzant l' ús de fems i altres fonts orgàniques, controlant la destinació dels fangs de depuradora i reduint, en la mesura del possible, l' ús de fertilitzants de síntesi.

Les estratègies europees al respecte, alineades amb l'Estratègia de Biodiversitat per al 2030, englobades en el Pacte Verd Europeu, marquen, entre altres objectius, una reducció de les pèrdues de nutrients d' almenys el 50 %, que ha d'originar una reducció del 20 % en l'ús de fertilitzants. Per assolir aquests fins la Unió Europa planteja, així mateix, el desenvolupament d' un pla d' acció per a la gestió integrada de nutrients.

L'aprovació del Reial decret 1051/2022, de 27 de desembre, pel qual s'estableixen normes per a la nutrició sostenible en els sòls agraris, ha vingut a complementar el que disposa el Reial decret 47/2022, de 18 de gener, sobre protecció de les aigües contra la contaminació difusa produïda pels nitrats procedents de fonts agràries. L'essència d'aquesta última és la transposició al dret intern espanyol de la Directiva 91/676/CEE del Consell, de 12 de desembre de 1991, relativa a la protecció de les aigües contra la contaminació produïda per nitrats d'origen agrícola, i assegurar el compliment dels seus objectius.

En aplicació d'aquesta normativa, l'any 2022 la Comunitat Valenciana ha ampliat les zones designades com vulnerables a la contaminació de les aigües per nitrats procedents de fonts agràries. El llistat actualitzat de municipis designats com a zones vulnerables i la cartografia corresponent es poden consultar al web <https://mediambient.gva.es/es/web/agua/zones-vulnerables>

El Codi de Bones Pràctiques de la Comunitat Valenciana (CBPACV) i el Programa d'Actuació en zones vulnerables de la Comunitat Valenciana (PAZVCV), regulats a la Comunitat Valenciana en els Annexos II i III de l'Ordre 10/2018 de 27 de febrer de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural, sobre la utilització de matèries fertilitzants nitrogenades en les explotacions agràries de la Comunitat Valenciana, constitueixen la principal eina per a aconseguir assolir els objectius ambientals en les masses d'aigua subterrània de la Comunitat Valenciana que superen la norma ambiental de nitrats.

Pel que respecta a les explotacions agràries situades fora de les zones vulnerables, l'Ordre 10/18, de 27 de febrer, és d'aplicació obligatòria en tota la Comunitat Valenciana, respecte als requisits per a la utilització de matèries fertilitzants nitrogenades que s'indiquen en l'article 4.

A més, el CBPACV és d'aplicació voluntària en les explotacions agràries situades fora de les zones vulnerables i, des de l'entrada en vigor del Reial decret 47/2022, d'acord amb el seu article 5, resulta d'obligat compliment, juntament amb el PAZVCV, per a les

explotacions situades dins en els municipis designats com vulnerables a la Comunitat Valenciana.

Així mateix, cal tenir en compte que les comunitats autònomes poden aplicar normes pròpies en el seu territori, sempre que aquestes no siguin menys estrictes, en les matèries ja regulades pel mencionat Reial decret 1051/2022, de nutrició sostenible. Com a conseqüència d'això, des de l'1 de gener de 2024 són d'aplicació els preceptes de dit Reial decret quan resulten més exigents que els que es recullen en l'Ordre 10/18.

Normativa

[Directiva 91/676/CEE, relativa a la protecció de les aigües contra la contaminació produïda per nitrats utilitzats en l' agricultura.](#)

[Reial Decret 47/2022, de 18 de gener, sobre protecció de les aigües contra la contaminació produïda pels nitrats procedents de fonts agràries \(BOE 17, 20.01.2022\).](#)

[Reial Decret 1051/2022, de 27 de desembre, pel que s' estableixen normes per a la nutrició sostenible en els sòls agraris](#)

[Reial Decret 92/2024, de 23 de gener pel que es modifiquen diversos reials decrets relatius al sector de fruites i hortalisses, vitivinicultura i apicultura, i a la regulació de diferents aspectes de l'exercici de l' activitat agrària i de la gestió de la Política Agrícola Comú \(Arts. primer i seté\)](#)

[Ordre 10/2018, de 27 de febrer, de la Conselleria d' Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural, sobre l' utilització de matèries fertilitzants nitrogenades en les explotacions agràries de la Comunitat Valenciana \(DOGV 7.03.2018\).](#)

[Decret 86/2018, de 22 de juny, del Consell, pel que es designa municipis com zones vulnerables a la contaminació de les aigües per nitrats procedents de fonts agràries en la Comunitat Valenciana \(DOGV 5.07.2018\).](#)

[Decret 81/2022, de 10 de juny, del Consell, pel que s' amplien, en l' àmbit de la Comunitat Valenciana, els municipis designats com zones vulnerables a la contaminació de les aigües per nitrats procedents de fonts agràries en la Comunitat Valenciana \(DOGV 5.07.2018\).](#)